

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1648

Cap. I. Anglia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13147

LIBER TERTIVS.

De Regno Maioris Britannia.

O c nomine continetur quidquid Regionis à Iacobo filio Mariæ Stuartiæ, in vnum Imperium coniunctum est, qui quoniam hæreditario iure duo Regna possidebat Anglicum & Scoticum, quæ duo occupant insulam dictam olim magnam Britanniam, volebat ditio- nem suam Regnum maioris Britannia nuncupari, sed Angli reclama- uere, ne nomen suum expungeretur ex Tabulis publicis, licet vicini Principes hoc nomen libenter vsurparint. Eis adiungi- tur quoque Hiberniæ Regnum, de quibus Regnis pauca de mo- re prænotanda sunt.

CAPVT PRIMVM.

Anglia.

DE eâ quinque quærenda, & excutienda incumbunt, ante- quam rem Geographicam aggrediamur.

§. 1. *Nomen Angliæ.*

DICTA est ab *Anglis* Germaniæ populis, qui cum *Iuttis*, at- que *Saxonibus* à Vortigerne Britannia Rege euocati sunt, cum Romani sub Valentiniano Iuniore, exinde legiones suas in Gallia tutelam euocassent. Et ij quidem fortiter retudere Pictos & Sco- tos, sed paulò post, in hospites suos arma conuerterunt, eosque in Valliam compulerunt. Tum inter se Britanniam partiti voca- runt *Saxoniam transmarinam* vsque ad Egbertum, qui sub Carolo Magno militarat. Hic enim cum à Saxonibus Occiduis electus fuisset in Regem reliqua regna in suam redegit potestatem; sed vt victis Anglis mollius iugum imponeret, voluit vt tota Regio tam victrix quàm victa *Englelond* appellaretur, vnde nomen *Angliæ* toti Regno impostum est.

Aa iij

§. 2. *Quantitas Anglia.*

Longitudo eius excurrit à Promontorio Vinternonio, *Vintern* in Nortfolciâ, ad Bellerium, *la pointe de Cornouaille*, quæ distantia reuocata ad maiorem circulum reddit 400. M. P. Geometricorum, hoc est Anglicas communes circiter 317.

Latitudo à Prom. Dartio *Dart* ad Baruicum *Baruic* Scotiæ litem, ac proinde excurrit ad 350. M. P. seu Anglicas communes circiter 300.

De *Circuitu* non est facile statuere, ob crebra æstuaria, quibus lancinatur. De eo tamen si pingui mineruâ loqui voles, assignabis ei præterpropter 800. M. P.

§. 3. *Qualitas Anglia.*

TOTA Regio humidior est, quare hyeme minus frigida, humore retundente frigus. In eâ vigesimo primo quoque anno pestilentia defæuit, ob æstum altiorem septimi cuiusque anni, qui post tertium septennium longè maximus est. Tum enim diutiùs stagnantes aquæ computrescunt, & pestem certissimam inducunt.

Vexantur etiam indigenæ à Coturnicibus segetes effodientibus.

Lupis caret Anglia, non ex Regionis naturâ, sed nobilium curâ, & venationibus: sed potissimum quia aliàs scelerati, lupi capite, pœnam capitis redimere iussi, eos exterminarunt.

Oues econtrâ hîc plurimæ, velleris exquisitissimi, sed caro minus sapida, quàm Gallicarum.

Equi denique velocissimi hinc accersuntur Tolutarij vulgò *Guilledins* omnes castrati: non quòd Rex timeat ne ex iis proles suscipiatur, sed quia integri segnes sunt, aut minus expediti.

§. 4. *Lingua Anglorum.*

GERMANICA lingua vulgò *God* tria continet præcipua idiomata, seu primas Dialectos Teutonicam, Saxoniam, & Danicam, quæ iterum in secundarias dialectos diuiduntur, vt antè præ-

montuimus; Saxonica iterum distinguitur in Saxoniam propriè dictam, quâ Germanici Saxones utuntur, Anglicam, & Scotiam. Anglica corrupta est additis aliquot vocibus Britannicis, imò & aliquot Francicis, ex quo Nortmanni in eâ insulâ rerum potiti sunt.

§. 5. *Mores Anglorum.*

MVLIERES hîc paulò liberiores esse dicuntur, & nihilominus castæ. Viri bellatores optimi, olim sagittarij nunc fistulatores certissimi, periculorum ad furorem vsque contemptores. Si tamen cibaria desint, nihil illis mollius. Naucleri experientissimi, & Turcis ipsis formidabiles, ideòque *Tyranni maris* appellantur. Apud eos parum durant bella ciuilia, quoniam illicò deui-
 & partis Dux cæditur. In bellis contra externos vbi de summâ rerum agitur vexillum explicant quod vulgò Standartum vocant *l'Estendart*: Est autem Standartum curus in quo malus summæ altitudinis in cuius apice crux ex cuius brachiis vexillum volitat. Nobiles ferè in agris degunt. Apud eos omnia bona primo-genito cedunt, cæteris amor fratris, & gratia relinquitur. Puerorum nobilium tutela ex Rege pendet, quæ vulgò alicui Aulico gratioso committitur, qui pupillo malignè necessaria suppedirat Latrones hîc, & Grassatores rarè in vitam desæuiunt. Domini in seruos acerbissimi creduntur Angli. Cætera quæ de iis sparguntur, conuicia potiùs censenda sunt, quàm morum obseruationes.

§. 6. *Politia Anglorum.*

VIX Angli Saxones ex ciuilibus bellis emerferant, cùm à Danis piratis Regio miserandum in modum deformata est. Porrò hi Dani aliquando victi, aliquando victores has prouincias vexaue-
 re vsque ad Eduardum Confessorem, sub quo summa tranquillitas parta est. Sed cùm hic sine liberis mortuus esset, multis hæreditatem prensantibus, vnâ victoriâ Guilielmus Nothus Nortmannorum Dux, cognomento Conquestor, hoc sibi regnum peperit, & ad suos in hanc vsque diem transmisit.

Porrò status hic videtur esse ex Monarchico, & Aristocratico temperatus. Multum enim hîc potest Pananglium *le Parlement*, &

sine eo Rex parùm, aut nihil potest. Regem suum *King* vocant, primogenitum eius *Principem* antonomasticos, vel *Principem Vallia*. Sequuntur Nobiles quorum aliqui Maiores, alij Minores. A maioribus, magni fit equester ordo *Periscelidis, de la Partiere*: de cuius ortu multa fabulosè iactantur. Post nobiles sequuntur *Generosi*, vulgò *Gentlemens*: hos excipiunt ciues meliùs *municipes, les Bourgeois*. Deinde plebeij, vnde suos aliàs *Sagittarios* legebant. Denique opifices. De Anglorum Tribunalibus legatur *Camdenus* in suâ *Britanniâ*.

CAPVT II.

Vallia.

LICET hæciam vnita sit Angliæ, de ea tamen aliqua scitu digna notanda sunt.

§. 1. *Nomen Vallia.*

CAMBRIAM aliter vocabant olim eam scriptores rerum Britannicarum à Cambro quodam Bruti filio. Et id quidem fabulosum, sed falsum etiam quod Angli à Cymbris hoc nomen deductum esse volunt. Cùm autem Angli Imperium huius insulæ sibi vindicassent, & infelices Britannos in partem occidentalem insulæ compegissent, eos appellauere *Vvalik*, hoc est linguâ Saxonica *exteros*. Nisi malis eos nuncupasse Gallos, quoniam eos à Gallis oriundos putabant, quoniam videbant illis esse linguâ consonos.

§. 2. *Quantitas Vallia.*

Longitudo cùm protendebatur ad Sabrinam, complectebatur 137. M. pas. videlicet à Prom. *S. Deuy* ad diuertigium Orientale *Sabrine*, in præsentia autem vix ad 100. M. P. maxima eius longitudo Geographica pertinet.

Latitudo eadem quæ olim nempe ab insula *S. Baruchi, S. Barry*, ad Promontorium Boreale *Monæ Anglesei*, 137. M. P.